

Sygnatura akt VI Ka 863/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 listopada 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Piotr Mika

Sędziowie: Małgorzata Peteja-Żak

Arkadiusz Łata (spr.)

Protokolant Aleksandra Pawłowska

przy udziale Katarzyny Łęskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2019 r.

sprawy skazanego **G. K.** ur. (...) w O.

syna S. i T.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 30 lipca 2019 r. sygnatura akt III K 314/19

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia punkt 1 zaskarżonego wyroku w ten sposób, iż wymierzoną karę łączną obniża do 2 (dwa) lat pozbawienia wolności;
2. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżony wyrok mocy;
3. zwalnia skazanego od wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 863/19

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje.

Apelacja obrońcy okazała się po części zasadna, a zarazem skuteczna o tyle, iż w następstwie jej wywiedzenia należało zmienić punkt 1 zaskarżonego wyroku łącznego poprzez obniżenie wymierzonej kary łącznej do 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy starannie i prawidłowo przeprowadził postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, lecz nie wszystkie ustalenia poczynione w pierwszej instancji, jakie legły u podstaw ukształtowania łącznej kary pozbawienia wolności zasługiwały na akceptację.

Trafnie jednakże przyjęto, iż w badanym przypadku, zważywszy uregulowanie przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w kontekście treści art. 4 § 1 kk – rozwiązaniem korzystniejszym dla skazanego będzie zastosowanie przepisów o karze łącznej w wersji znowelizowanej.

Sąd I instancji słusznie zauważył, rozważając problematykę względności ustaw, że na gruncie norm w brzmieniu obowiązującej przed datą 1 lipca 2015 r. (tj. przed dniem wejścia w życie zmian w ustawodawstwie karnym) wśród czynów objętych prawomocnymi skazaniami „częstkowymi” – omówionymi szczegółowo w części wstępnej zapadłego wyroku łącznego – należało wyróżnić dwa zbiegi przestępstw w znaczeniu art. 85 kk sprzed nowelizacji.

Zbieg pierwszy tworzyły występki, za które G. K. skazany został wyrokami przedstawionymi w punktach: I, V i VI części wstępnej wyroku łącznego. Orzeczenie dla tychże czynów chronologicznie „pierwsze” stanowił tu wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 lutego 2013 r. – sygn. akt IX K 324/10. Wszystkie przestępstwa objęte powyższymi wyrokami dokonane zostały bowiem przed tą ostatnią datą. Występki, do jakich odnosiły się wyroki zaprezentowane w punktach: II, III i IV części wstępnej wyroku łącznego nie mieściły się już w granicach określonych przepisem art. 85 kk w brzmieniu nieznowelizowanym.

W skład drugiego zbiegu wchodziły przestępstwa objęte wyrokami: III i IV części wstępnej wyroku łącznego. Wyrokiem dla nich czasowo „pierwszym” był wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 19 marca 2014 r. – sygn. akt II K 69/14.

Z kolei, czyny za jakie G. K. skazano wyrokami Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22 maja 2017 r. – sygn. akt III K 73/17 nie pozwalały się zakwalifikować do żadnego ze wskazanych wyżej zbiegów. Popelnione zostały 29 maja 2016 r., czyli już po zapadnięciu (a wręcz po prawomocności) obu wyroków „jednostkowych” wyznaczających ramy czasowe obu ustalonych w sprawie zbiegów.

Sąd I instancji prawidłowo dostrzegł wpływ terminu próby związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej wyrokami z punktu VI części wstępnej, a także wpływ – w tym przypadku – dalszych sześciu miesięcy, a zatem niemożność objęcia kary orzeczonej przedmiotowym wyrokami węzłem kary łącznej.

W obrębie zbiegu pierwszego łączeniu podlegałyby wyłącznie kary pozbawienia wolności wynikające ze skazań wyrokami: I i V, zaś dozwolone progi ukształtowania na ich podstawie kary łącznej wyrażały się granicami od 1 roku do 1 i 4 miesięcy. W rachubę wchodziło przy tym realnie orzeczenie kary łącznej w rozmiarze zbliżonym do sumy kar „częstkowych”, nie zaś w wysokości odpowiadającej najsurowszej z nich bądź pozostającej w jej bliskości.

W obliczu licznych wcześniejszych i następczych skazań trudno by było o sformułowanie względem G. K. pozytywnej prognozy kryminologiczno-społecznej i o warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej na zasadzie obowiązującego ówczesnie art. 89 § 1 kk. Kara łączna przybrałaby zatem bezwzględny charakter.

Łączna kara pozbawienia wolności wymierzana w oparciu o drugi zbieg mieściłaby się natomiast w przedziale od 1 roku do 1 roku i 3 miesięcy. Aktualne pozostają tu wszystkie wcześniejsze uwagi odnośnie metody orzeczenia kary łącznej, jak również potrzeby zastosowania jej jako kary bezwzględnej – tj. bez warunkowego zawieszenia.

Samodzielnemu wykonaniu podlegałaby zaś kara łączna 1 roku pozbawienia wolności wynikająca z wyroku II uwidocznionego w części wstępnej.

Odbywanie przez G. K. kolejno trzech kar łącznych, z których dwie przekraczałyby rozmiar 1 roku pozbawienia wolności, a jedna wynosiła 1 rok tejże kary (czyli w sumie ponad 3 lata) należało ocenić jako zdecydowanie gorsze rozstrzygnięcie dla skazanego, aniżeli wynikające z zastosowania przepisów znowelizowanych – obowiązujących z dniem 1 lipca 2015 r.

Sąd Rejonowy trafnie zatem uznał za wykonalne i podlegające łączeniu – wedle przepisów „nowych” kary jednostkowe wymierzone wyrokowi: I i III oraz karę łączną wymierzoną wyrokiem II. Tę ostatnią karę skazany obecnie odbywa do dnia 16 stycznia 2020 r., dwie pozostałe orzeczono z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia ich wykonania.

Do połączenia nadawałaby się też – czego Sąd jurysdykcyjny błędnie nie uczynił – również warunkowo zawieszona kara pozbawienia wolności, jaką wymierzył skazanemu Sąd Rejonowy w Opolu wyrokiem z dnia 9 czerwca 2015 r. – sygn. akt II K 410/14 (wyrok IV z części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 17 czerwca 2015 r. Zastosowany czteroletni okres próby upłynął zatem w dacie 17 czerwca 2019 r., zaś okres dalszych sześciu miesięcy (kiedy dozwolone było zarządzenie wykonania owej kary) kończył się dopiero 17 grudnia 2019 r. Wyrok powyższy korzystał przeto z waloru wykonalności tak w czasie orzekania w instancji pierwszej, jak i w instancji drugiej.

Sąd odwoławczy nie mógł jednak objąć i tej kary węzłem kary łącznej w ramach kontrolowanego wyroku łącznego. Powodowałoby to bowiem automatyczne podwyższenie o 3 miesiące sumy kar łączonych (oczywiście sumy wyliczonej prawidłowo, nie tej błędnej – określonej przez Sąd Rejonowy), przy zastosowaniu „przelicznika” z art. 89 § 1b kk. Tym samym miałyby to bezpośredni wpływ na określenie według zasady asperacji wysokości orzekanej kary łącznej.

W obliczu zaskarżenia wyroku łącznego wyłącznie na korzyść skazanego oraz działania reguły zakazu reformationis in pius - zabieg taki byłby niedopuszczalny.

Z kolei, w pełni wykonana pozostawała kara pozbawienia wolności z wyroku V, a wymierzona tymże wyrokiem grzywna nie nadawała się z uwagi na swój rodzaj z żadną z kar podlegających łączeniu. W przypadku kary pozbawienia wolności z wyroku VI – jak już wspomniano – nastąpił upływ okresu próby i dalszych sześciu miesięcy. Kara ta wykonalna przeto już nie była. W całości wykonano też grzywnę orzeczoną wspomnianym wyrokiem.

W oparciu o kary „częstkowe” i karę łączną podlegające łączeniu (wyroki: I i III oraz II opisane w części wstępnej) możliwa do orzeczenia łączna kara pozbawienia wolności zamykała się w granicach: od 1 roku do 2 lat i 4 miesięcy. Sąd Rejonowy nietrafnie określił granicę górną na 2 lata i 10 miesięcy pozbawienia wolności, co oczywiście wymagało korekty przez Sąd Okręgowy. Sąd orzekający przyznał to uchybienie w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Sąd odwoławczy rozważając wysokość kary łącznej miał na uwadze, iż decydującą rolę odgrywa tu stopień przedmiotowych i podmiotowych związków pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, a także przesłanki natury prognostycznej oceniane na tle sylwetki i dotychczasowego sposobu życia skazanego oraz względ na prewencyjne i wychowawcze oddziaływanie kary łącznej, jak również potrzeby w sferze kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Zakres bliskości przedmiotowej i podmiotowej między czynami, o jakich mowa w wyrokach z punktów: I, II i III jest nader niski. Występki z art. 273 kk w zw. z art. 12 kk, z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk, a nadto z art. 222 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk i z art. 190 § 1 kk są skierowane przeciwko odmiennym dobrom chronionym prawem. Śladowe tylko elementy podobieństw wyrażały się w kumulatywnych kwalifikacjach prawnych dwóch z nich z art. 157 § 1 kk, a także podobieństwie przestępstwa polegającego na groźeniu pozbawieniem życia z przestępstwami, gdzie skazany używał przemocy fizycznej.

Takich zbieżności brak natomiast w odniesieniu do przestępstwa z art. 273 kk w zw. z art. 12 kk.

Omawiane czyny dokonane ponadto zostały w odmienny sposób, w różnych okolicznościach i wobec różnych pokrzywdzonych w znacznym oderwaniu czasowym od siebie (październik 2011 r. – wrzesień 2012 r., 14 listopada 2013 r. i 29 maja 2016 r.).

Kompletnie odmiennie przedstawiały się też pobudki i motywacje do przestępczych działań kierujące G. K. w każdym z tych przypadków.

Chodziło ponadto o aż cztery przestępstwa (w tym jedno – wielozachowaniowe i „rozciągnięte” w czasie i dwa o kumulatywnych kwalifikacjach) cechujące się znacznym stopniem szkodliwości społecznej, przy wielokrotnej uprzedniej karalności skazanego. Te czynniki nakazywały (przy uwzględnieniu średnio pozytywnej opinii z jednostki penitencjarnej) negatywnie jednak oceniać prognozę przestrzegania przez G. K. prawa na przyszłość.

Wszystko powyższe skłaniało do wykorzystania mieszanej metody ukształtowania kary łącznej i jednoznacznie wykluczało sięganie po zasadę pełnej absorpcji. Właśnie ze względów prognostycznych, prewencyjnych i wychowawczych tego rodzaju kara łączna stanowiłaby dla skazanego nieuzasadnioną niczym nagrodę. Instytucja kary łącznej nie została natomiast pomyślana jako swoista premia dla sprawców popełniających większą liczbę przestępstw. W przeciwnym wypadku jej rola byłaby wręcz demoralizująca i utwierdzająca przekonanie o opłacalności takiego procederu.

G. K. był pierwszy raz karany w roku 1994, a zatem 25 lat temu. Od tego momentu dysponował on wystarczająco długim okresem czasu, by zmienić postawę życiową i stosunek do obowiązującego porządku prawnego. Tymczasem był w sumie karany dziewięć razy, odbywał już w przeszłości kary typu izolacyjnego. Nie odstraszyło go to jednak od popełniania dalszych przestępstw.

Sąd Okręgowy zmieniając punkt 1 zapadłego wyroku łącznego i kierując się okolicznościami omówionymi wcześniej określił wysokość kary łącznej na 2 lata pozbawienia wolności, uznając iż taki jej rozmiar pozwoli na realizację celów, o których mowa wyżej.

W pozostałej części wyrok utrzymany został w mocy.

O wydatkach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto zaś jak w punkcie 3 wyroku niniejszego.